

Υπουργείο Πολιτισμού: Η συλλογή Στέρν εκτίθεται ως δάνειο της Ελλάδας στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Τα 161 κυκλαδικά ειδώλια, της συλλογής Στερν τα οποία δάνεισε το ελληνικό κράτος στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης, δέχονταν τον θαυμασμό όσων παραβρέθηκαν στα εγκαίνια της έκθεσης του συνόλου της συλλογής στην

πρώτη δημόσια παρουσία της στις 24 Ιανουαρίου.

Η έκθεση των 161 τεχνουργημάτων του Κυκλαδικού Πολιτισμού εκτίθενται στη μεγάλη αίθουσα του Μουσείου με την επιγραφή: **«Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Πολιτισμού & Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης Αθήνας, Δάνειο Κυκλαδικής Τέχνης στο ΜΕΤ».**

Πρόκειται για το σύνολο των έργων του Κυκλαδικού Πολιτισμού (ειδώλια, καντήλες κ.λ.π.) κυκλαδικών ειδωλίων, τα οποία είχαν παρανόμως εξαχθεί και επιστρέφουν στην χώρα που τα δημιούργησε, με μία παραδειγματική Συμφωνία, η οποία κυρώθηκε με τον νόμο 4968/2022, καθιστώντας το ελληνικό κράτος αποκλειστικό ιδιοκτήτη τους. Η πρώτη έκθεση σε διεθνές επίπεδο 15 εμβληματικών ειδωλίων της Συλλογής έγινε, όπως προέβλεπε η συμφωνία, στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης στην Αθήνα, τον Νοέμβριο 2022, για ένα έτος, με τίτλο «Γυρισμός. Κυκλαδικοί Θησαυροί στο ταξίδι της επιστροφής».

Η έκθεση του συνόλου των 161 αρχαιοτήτων, που αποτελούσαν τη συλλογής Στερν, παρουσιάζεται εμβληματικά στην πρώτη μεγάλη αίθουσα του Μητροπολιτικού Μουσείου, ως εισαγωγή στην πτέρυγα του ελληνορωμαϊκού κόσμου. Για πρώτη φορά μία έκθεση τεχνουργημάτων άλλης χώρας παρουσιάζεται μαζί με τη μόνιμη συλλογή του Μητροπολιτικού Μουσείου.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη κατά την ομιλία της στο MET, στα εγκαίνια της έκθεσης των κυκλαδικών στην αίθουσα του ελληνορωμαϊκού κόσμου

Τα εγκαίνια της έκθεσης τελέστηκαν στο Great Hall του MET, παρουσία της Υπουργού Πολιτισμού Λίνας Μενδώνη, της πρέσβευς της Ελλάδας στην Ουάσιγκτον Κατερίνας Νασίκα, εκπροσώπων της Ελληνικής Ομογένειας, καθώς και προσωπικοτήτων από τον πνευματικό, καλλιτεχνικό και ακαδημαϊκό κόσμο της Νέας Υόρκης. Χαιρετισμό απηύθυνε μέσω βιντεοσκοπημένου μηνύματος ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, ο Διευθύνων Σύμβουλος του Μητροπολιτικού Μουσείου Max Hollein, ο Διευθυντής της Συλλογής Ελληνορωμαϊκών Αρχαιοτήτων Sean Hemingway και ο συλλέκτης Leonard Stern.

Η Λίνα Μενδώνη στην ομιλία της σημείωσε: «**Ο επαναπατρισμός αρχαιοτήτων που ανήκουν στην Ελλάδα αλλά βρίσκονται σήμερα στο εξωτερικό, αποτελεί ζήτημα εθνικής σημασίας και υψηλής πολιτικής προτεραιότητας για το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας. Η διεθνής συνεργασία και οι συνέργειες μέσω διμερών και πολυμερών συμφωνιών για τον σκοπό αυτόν υποστηρίζονται και επιδιώκονται πάντα. Ωστόσο κάθε περίπτωση επαναπατρισμού είναι μοναδική.**

Στην περίπτωση της συλλογής Leonard Stern, της σημαντικότερης ιδιωτικής συλλογής κυκλαδικών αρχαιοτήτων διεθνώς, η συνήθης τακτική του Υπουργείου για εξωδικαστική διευθέτηση της διεκδίκησης υπαγορεύτηκε στην πραγματικότητα από την παντελή έλλειψη υποστηρικτικών στοιχείων. Όπως εξακριβώθηκε από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου, καμία από τις 161 αρχαιότητες δεν έχει ποτέ καταγραφεί ως κλεμμένη και επίσης δεν υπάρχει κανένα στοιχείο ή οποιαδήποτε ενδεικτική πληροφορία για το πότε και πώς ανακαλύφθηκαν και εξήχθησαν από την ελληνική επικράτεια ή για τη διαδρομή και την τύχη τους μέχρι να φτάσουν στη Νέα Υόρκη».

Ένα από τα ελάχιστα άγαλμα γυναίκας κυκλαδικής μνημειακής γλυπτικής

Η Υπουργός Πολιτισμού επεσήμανε ότι: «Στις πολιτικές μας προτεραιότητες είναι η παρουσία ελληνικών αρχαιοτήτων και έργων τέχνης στα μουσεία όλου του κόσμου με βάση τις ηθικές αρχές της απόκτησής τους. Διεκδικούμε τον επαναπατρισμό όλων των έργων που έχουν παρανόμως εξαχθεί από την πατρίδα μας και έχουν παρανόμως διακινηθεί, βάσει των διεθνών συμβάσεων. Η Ελλάδα διεκδικεί την επιστροφή και την επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα στην Αθήνα. Το ελληνικό αίτημα υποστηρίζεται από αδιαμφισβήτητα ιστορικά, επιστημονικά, νομικά και ηθικά επιχειρήματα. Επιπροσθέτως, υπάρχει μια ευρύτερη και οικουμενική διάσταση.

Σε αντίθεση με άλλα κλεμμένα έργα τέχνης και μνημεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς που υφίστανται αυτόνομα, ιστάμενα αυτοτελώς και ανεξάρτητα από το άμεσο περιβάλλον τους, τα Γλυπτά του Παρθενώνα είναι οργανικά και αναπόσπαστα μέρη ενός στιβαρού αρχιτεκτονήματος, μιας συμπαγούς καλλιτεχνικής δημιουργίας, μαζί με την οποία αποτελούν ενιαίο και αδιάσπαστο

φυσικό, αισθητικό και εννοιολογικό σύνολο».

MET, έκθεση των κυκλαδικών στην αίθουσα του ελληνορωμαϊκού κόσμου

Από σήμερα το επιστημονικό και το ευρύ κοινό έχει την δυνατότητα να μελετήσει και απολαύσει τα σπουδαία τέχνηρα που δημιουργήθηκαν στις Κυκλάδες και χρονολογούνται στην πρωτοκυκλαδική περίοδο, στην 3η χιλιετία π.Χ.

Στα εκθέματα περιλαμβάνονται ορισμένες πρώιμες μορφές της Νεολιθικής περιόδου, καθώς και οι μείζονες τύποι κυκλαδικών ειδωλίων (βιολόσχημα, Πλαστηρά, υβριδικά, Λούρου, προκανονικά και κανονικά με παραλλαγές όπως τύπου Καψάλων, Πρώιμα και όψιμα Σπεδού, Δωκαθισμάτων και Κουμάσας), μεγάλου μεγέθους μαρμάρινα ειδώλια αλλά και σπάνιοι τύποι, όπως διπλά ειδώλια του τύπου πρώιμου Σπεδού, καθώς και μεταλλικά αντικείμενα, όπως μία μεγάλη μπρούτζινη αξίνη και ένα ζεύγος βραχιολιών. Τα ειδώλια κυμαίνονται από

μικρογραφικά έως το μεγάλο άγαλμα γυναίκας, ένα από τα ελάχιστα έργα κυκλαδικής μνημειακής γλυπτικής που συγκρίνεται με τα αντίστοιχα που βρίσκονται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών. Μεταξύ άλλων εκτίθενται και μερικά πήλινα αγγεία όπως ένα τηγανόσχημο σκεύος, και πολλά ακέραια μαρμάρινα αγγεία, όπως φιάλες, λεκάνες, κύπελλα, παλέττες και οι χαρακτηριστικές «καντήλες» αλλά και μία μοναδική πυξίδα από χλωριτικό σχιστόλιθο, της ίδιας περιόδου.

Διπλό ειδώλιο του τύπου πρωίμου Σπεδού

Πέραν, της Συμφωνίας, στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεργασίας του Υπουργείου Πολιτισμού, του Μητροπολιτικού Μουσείου και του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, περιλαμβάνονται σημαντικές ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και δράσεις για την μελέτη και προβολή του εμβληματικού πρωτοκυκλαδικού πολιτισμού, όπως υποτροφίες σε Έλληνες επιστήμονες -η πρώτη

προβλέπεται να προκηρυχθεί τον Σεπτέμβριο 2024- διοργάνωση διεθνούς αρχαιολογικού Συμποσίου, για να εξεταστούν και θέματα προέλευσης και αυθεντικότητας των κυκλαδικών ειδωλίων που δεν προέρχονται από ανασκαφικές έρευνες.

Τα ανωτέρω συμπληρώνουν το ευρύτερο και ολοκληρωμένο σχέδιο του Υπουργείου Πολιτισμού για την έρευνα και ανάδειξη των κυκλαδικών αρχαιοτήτων, το οποίο περιλαμβάνει την ίδρυση και λειτουργία του Μουσείου Κυκλαδικού Πολιτισμού στην Νάξο, έργο το οποίο είναι σε εξέλιξη από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων, με πόρους από το ΕΣΠΑ και ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2026, καθώς και την ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου Μελέτης του Κυκλαδικού Πολιτισμού ως παραρτήματος του εν λόγω Μουσείου.

Μαρμάρινο δίκωτο αγγείο με ψηλή βάση

Στόχος της ίδρυσης και λειτουργίας του εργαστηρίου μελέτης και συντήρησης του Κέντρου Μελέτης είναι η ουσιαστική και εμπεριστατωμένη τεκμηρίωση των φυσικοχημικών ιδιοτήτων των αρχαίων υλικών, με ταχεία και άμεση λήψη αξιόπιστων και βαθμονομημένων αναλύσεων και αποτελεσμάτων. Τα δεδομένα των ερευνών θα συμβάλλουν στην επαρκή και ασφαλή υλοποίηση των επεμβάσεων συντήρησης επί των αρχαιοτήτων, ενώ ταυτόχρονα θα έχουν καθοριστική συμβολή στην επίλυση ζητημάτων σχετικών με την αυθεντικότητα και την προέλευση των αντικειμένων του Κυκλαδικού Πολιτισμού, που απασχολεί την διεθνή επιστημονική κοινότητα και τα μουσεία σε όλο τον κόσμο.

MET, έκθεση των κυκλαδικών στην αίθουσα του ελληνορωμαϊκού κόσμου